Spolufinancováno Evropskou unií

GreenScape

MODUL 5 – ETIKA, DEZINFORMACE A ROLE UMĚLÉ INTELIGENCE V KOMUNIKACI O KLIMATU

Greenscape – Podpora občanské angažovanosti mládeže pro udržitelnou budoucnost

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno Evropskou unií

OBSAH

GreenScape

Proč je komunikace o klimatu důležitá

Co je to dezinformace

Jak rozpoznat dezinformace

AI na křižovatce: boj o pravdu v klimatické krizi

Etická komunikace o klimatu

Zastoupení a spravedlnost v příbězích o klimatu

Aktivita: Pravda nebo lež – titulky o klimatu

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno Evropskou unií

GreenScape

NÁŠ SVĚT JE PLNÝ DEBAT O KLIMATU

Klimatické změny jsou <u>všude</u>: na sociálních sítích, ve zprávách, v politice i v každodenních rozhovorech.

Tento modul poskytuje nástroje **pro kritické myšlení a zodpovědné sdílení informací**.

Komu můžeme věřit?

Jak poznáme, co je pravda?

Jak o tom mluvit zodpovědně?

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno Evropskou unií

GreenScape

PROČ JE KOMUNIKACE O KLIMATU DŮLEŽITÁ

Dobrá komunikace:

- Inspiruje k akci.
- Pomáhá komunitám se připravit.
- Tlačí na politické představitele, aby prosadili změny.
- Buduje porozumění a naději.

V KOMUNIKACI JE SÍLA

Špatná komunikace:

- Vyvolává strach, zmatek,
- zpoždění
- Rozděluje lidi
- Podkopává vědu
- Blokuje řešení

European State of the Climate Key Events 2021
Copernicus Climate Change Service, 2022

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

CO JE TO DEZINFORMACE?

DEZINFORMACE

Falešné nebo zavádějící informace šířené úmyslně za účelem vyvolání pochybností, zmatku nebo rozkolu.

ZAVÁDĚJÍCÍ INFORMACE

Nepravdivé informace šířené lidmi, kteří nevědí, že jsou nepravdivé.

Zdroje dezinformací o klimatu:

- Skupiny, které těží z průmyslového znečištění
- Politici, kteří brzdí změny
- Neověření influenceři na sociálních sítích
- Boti a účty trollů

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

PŘÍKLADY DEZINFORMACÍ O KLIMATU

Časté nepravdivé tvrzení

„Klimatická změna je podvod.“

„Je příliš pozdě něco dělat.“

„Zelená energie zničí ekonomiku.“

„Jednat musí pouze bohaté země.“

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

JAK ROZPOZNAT DEZINFORMACE (1. ČÁST)

Vaše sada pro odhalování dezinformací

Kdo to vytvořil? Jedná se o důvěryhodný zdroj (NASA, EU, významné zpravodajské médium) nebo anonymní účet?

Existují důkazy? Existují fakta, čísla a citované zdroje?

Využívá emocionální triky? Strach, hněv a extrémní tvrzení jsou varovnými signály. Snaží se vás provokovat, nebo informovat?

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

JAK ROZPOZNAT DEZINFORMACE (2. ČÁST)

Vaše sada pro odhalování dezinformací

Je sdíleno ze **špatných důvodů**? Šokující příspěvky se často rychle šíří. Zkontrolujte stránky ověřující fakta, jako jsou EUvsDisinfo, Climate Feedback nebo Snopes.

Odpovídá to nějakému vzoru? Opakované útoky na klimatologii často následují určitý scénář. Pokud vám to zní povědomě, může se jednat o koordinovanou kampaň.

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno Evropskou unií

GreenScape

AI: DVOJSEČNÁ ZBRAŇ

AI na křižovatce: Boj proti klimatické krizi pravdy

Umělá inteligence (AI) mění způsob šíření informací – a ne vždy k **lepšímu**. V nesprávných rukou může zesilovat dezinformace v nebývalém měřítku.

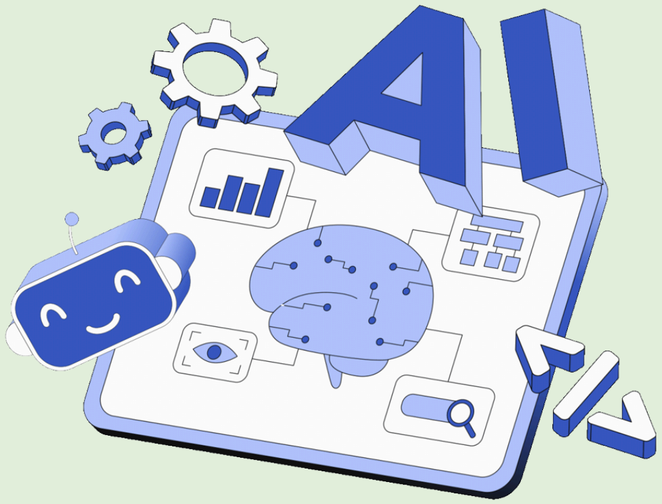

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

NEBEZPEČÍ UMĚLÉ INTELIGENCE

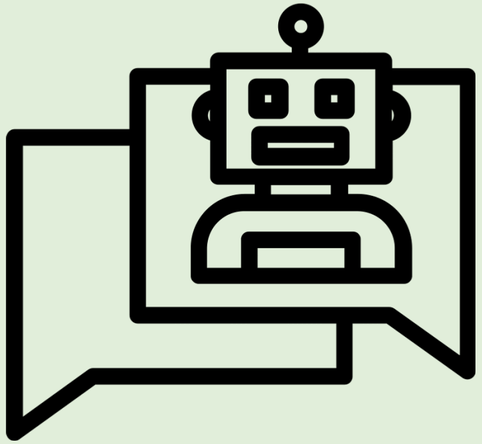

Jak může AI šířit dezinformace

- Generuje realistický **falešný obsah** (deepfakes, články)
- Automatizuje dezinformace pomocí botů a trollích farem
- Manipuluje veřejným míněním pomocí **přizpůsobené propagandy**
- Zahltí lidské ověřovatele faktů velkým objemem informací
- Obchází detekci pomocí vyvíjejícího se jazyka a taktik, které jsou rychlejší, než dokážou lidé reagovat
- Jak může AI šířit **dezinformace**

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

JAK MŮŽE AI POMOCI

Využití umělé inteligence pro dobrou věc

- **Prohledává rozsáhlý obsah** a hledá nepravdivé informace.
- **Detekuje** sítě botů a aktivity trollů.
- **Označuje** manipulativní jazyk nebo zmanipulovaná média.
- Křížově ověřuje tvrzení ve vědeckých databázích.
- **Podporuje** lidské ověřovatele faktů tím, že zvýrazňuje podezřelý obsah.

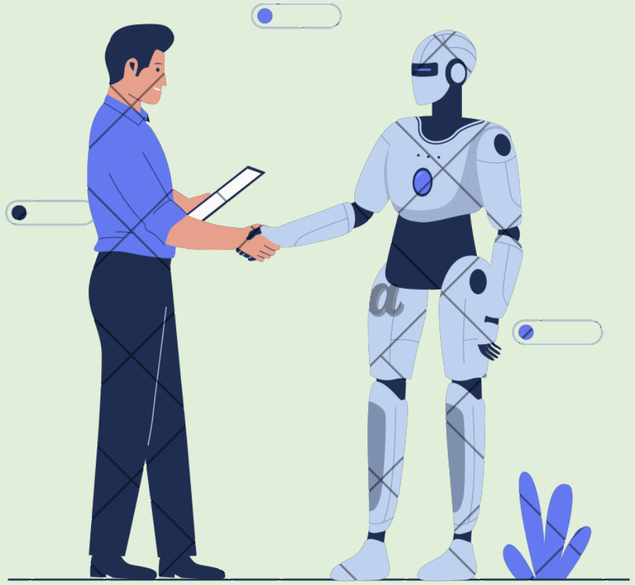

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

ETICKÁ KOMUNIKACE O KLIMATU

Jak komunikovat poctivě a odpovědně

- Sdílejte fakta a přiznejte nejistotu.
- **Vyhněte** se přehánění nebo vyvolávání zbytečného strachu.
- **Naslouchejte ostatním**, i když s vámi nesouhlasí.
- Chraňte hlasy nejvíce postižených komunit.
- Vyhněte se obviňování jednotlivců za problémy na systémové úrovni.

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

ZASTOUPENÍ A SPRAVEDLNOST

Čí příběhy vyprávíme?

- **Environmentální spravedlnost:** Kdo čelí nejhorším dopadům, ale má nejméně zdrojů?
- **Intersekcionalita:** Jak se dopady klimatu kombinují s rasou, pohlavím nebo chudobou?
- **Globální spravedlnost:** Bohatší a chudší země jsou postiženy odlišně.

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

CO MŮŽETE UDĚLAT VY

> Buďte zodpovědným komunikátorem o klimatu

Před sdílením si ověřte fakta. Dvakrát si zkontrolujte statistiky a titulky.

Opravujte jemně. Pokud přítel sdílí nepravdivé informace, reagujte laskavě a uveďte fakta. „Ahoj, ten příspěvek jsem také viděl, ale podle vědeckých poznatků je to takhle…“

Zesilujte důvěryhodné hlasy. Sdílejte obsah od vědců, mladých lídrů a postižených komunit.

Zahrňte řešení. Nesdílejte jen problémy. Ukažte, jaké kroky mohou lidé podniknout. Naděje je motivující!

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

MLÁDEŽ A KLIMATICKÁ OPATŘENÍ EU

Váš hlas je vaše síla

Jako mladý komunikátor, digitální občan a budoucí lídr je vaše schopnost orientovat se v pravdě, zpochybňovat nepravdy a komunikovat s ohledem jedním z vašich nejmocnějších nástrojů.

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno
Evropskou unií

GreenScape

Hra: Aktivita: Pravda nebo lež?

Označte každý nadpis jako pravdivý (P) nebo nepravdivý (N).

OTÁZKY
„EU vyžaduje, aby každá domácnost do roku 2024 vlastnila elektromobil.“
„EU si klade za cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.“
„Plastové tašky jsou nyní povinné ve všech supermarketech v EU.“
„Zelená dohoda EU zahrnuje energeticky účinné budovy“

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329

Spolufinancováno Evropskou unií

GreenScape

Modul 5 – Etika, dezinformace a role umělé inteligence v komunikaci o klimatu

Podpora občanské angažovanosti mládeže pro udržitelnou budoucnost – GreenScape

Project Number: 2023-2-CZ01-KA220-YOU-000185329